

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 29 d.
(OR. en)

9507/18

RECH 241
COMPET 384

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2018 m. gegužės 29 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8940/1/18 REV1 RECH 183 COMPET 310

Dalykas: Tarybos išvados „Žinių judėjimo Europos Sąjungoje spartinimas“

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados „Žinių judėjimo Europos Sąjungoje spartinimas“, kurias Taryba priėmė 2018 m. gegužės 29 d. įvykusiame 3620-ame posėdyje.

TARYBOS IŠVADOS

ŽINIŲ JUDĖJIMO EUROPOS SĄJUNGOJE SPARTINIMAS

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA:

- kad vienas iš Sąjungos tikslų yra stiprinti savo mokslinę ir technologinę bazes, kad Europos mokslinių tyrimų erdvė būtų tokia, kurioje laisvai judėtų mokslo darbuotojai, mokslo žinios ir technologijos;
- 2008 m. kovo 13–14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose valstybės narės ir ES raginamos sukurti „penktąją laisvę“ ir taip pašalinti kliūtis laisvam žinių judėjimui ¹;
- 2015 m. gegužės 29 d. išvadas dėl atvirų, duomenims imlių ir tinkle sujungtų mokslinių tyrimų, kaip spartesnių ir didesnės apimties inovacijų skatinamojo veiksnio ², kuriose Taryba nurodo, kad mokslinių tyrimų duomenų atvirumas padėtų dar veiksmingiau panaudoti viešąjį finansavimą, ir akcentuoja, kad jei duomenis būtų galima rasti, jie būtų prieinami, juos būtų galima įvertinti ir pakartotinai naudoti ir jie būtų sąveikūs, tai labai padidintų inovacinį potencialą ir sukurtų naujų verslo galimybių;

¹ Dok. 7652/1/08.

² Dok. 9360/15.

- 2016 m. gegužės 27 d. išvadas dėl perėjimo prie Atvirojo mokslo sistemos ³, kuriose Taryba pritaria tam, kad viešai finansuojamų mokslinių tyrimų rezultatai turėtų būti pateikiami kuo atviriau, ir pripažįsta, kad nereikalingos teisinės, organizacinės ir finansinės kliūtys viešai finansuojamų mokslinių tyrimų rezultatams gauti turėtų būti kuo labiau ir tinkamiau pašalintos, kad būtų pasiektas kuo geresnis dalijimasis žiniomis, atsižvelgiant, kai būtina, į poreikį panaudoti rezultatus; [...] kuriose Taryba pabrėžia, kad optimalaus pakartotino mokslinių tyrimų duomenų panaudojimo principas turėtų būti „kiek įmanoma, atviras, bet ir kiek būtina, uždaras“; ir kuriose pabrėžiama, jog svarbu užtikrinti mokslinių tyrimų infrastruktūrų ilgalaikį tvarumą, ir prašoma parengti tikslinį veiksmų planą;
- 2016 m. gegužės 27 d. išvadas „BP 7 ir ateities perspektyva. Investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas siekiant ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo ir visuomenės uždavinių sprendimo“ ⁴, kuriose pripažįstama, kad Komisija ir valstybės narės turėtų siekti, kad būtų geriau pasinaudojama kitais ES fondais siekiant remti mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) projektus ir prisidėti prie mokslinių tyrimų rezultatų panaudojimo vartotojų grandyje siekiant sukurti rinkai pritaikytus produktus, paslaugas ir socialines inovacijas;
- 2016 m. gegužės 27 d. išvadas dėl moksliniams tyrimams ir inovacijoms palankaus reglamentavimo ⁵;
- 2016 m. lapkričio 29 d. išvadas dėl priemonių pradedantiesiems mokslo darbuotojams remti, mokslininko karjeros patrauklumui didinti ir investicijoms į žmogiškąjį potencialą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje skatinti ⁶, kuriose Taryba pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad naujoji mokslo darbuotojų karta turėtų atitinkamą įgūdžių, akcentuojant skaitmeninių technologijų naudojimą, verslumą ir žinių perdavimą, taip pat mokslinių tyrimų etiką ir atvirąjį mokslą;

³ Dok. 9526/16.

⁴ Dok. 9527/16.

⁵ Dok. 9510/16.

⁶ Dok. 15013/16.

- 2017 m. gruodžio 1 d. išvadas „Nuo programos „Horizontas 2020“ tarpinio vertinimo link devintosios bendrosios programos“ ⁷, kuriose Taryba akcentuoja mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) rezultatų veiksmingos sklaidos ir veiksmingo panaudojimo svarbą; pripažįsta, kad Europos konkurencingumas priklauso nuo veiksmingos naujų idėjų ir žinių sklaidos, ir pabrėžia geresnės sinergijos tarp skirtingų ES finansavimo šaltinių svarbą;
- 2017 m. liepos 7 d. Europos mokslinių tyrimų erdvės ir inovacijų komiteto (EMTEK) nuomonę dėl programos „Horizontas 2020“ tarpinio vertinimo ir pasirengimo kitai bendrajai programai (BP) ⁸; nuomonėje EMTEK pripažįsta, kad bendrosiomis programomis daromas labai plataus spektro poveikis – mokslui ir visuomenei, verslui ir kultūrai, tačiau taip pat laikosi nuomonės, kad Europoje pastebimas „našumo paradoksas“ ⁹ iš dalies yra nulemtas lėtos inovacijų sklaidos visuomenei;
- 2018 m. sausio 11 d. Komisijos komunikatą „Programos „Horizontas 2020“ laikotarpio vidurio vertinimas. Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikio didinimas“ ¹⁰, kuriame pabrėžiamas poreikis pasinaudoti pažanga, pasiekta suteikiant platesnei mokslo bendruomenei ir visuomenei atvirą prieigą prie mokslinių publikacijų ir duomenų, parengtų gavus „Horizonto 2020“ lėšų;
- Inovacijų kūrėjų aukšto lygio darbo grupės rekomendacijas dėl Europos inovacijų tarybos sukūrimo, kuriose pabrėžiama sąlygų greitesniam žinių panaudojimui sudarymo svarba;
- Komisijos ir ESFRI (Europos strateginis mokslinių tyrimų infrastruktūros forumo) bei kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų indėlį į debatus dėl mokslinių tyrimų infrastruktūrų ilgalaikio tvarumo ir diskusijas dėl prioritetinių veiksmų per pirmininkaujančios Bulgarijos pavyzdinei iniciatyvai skirtą konferenciją „*Mokslinių tyrimų infrastruktūros po 2020 m. – darni ir veiksminga mokslo ir visuomenės atžvilgiu ekosistema*“;

⁷ Dok. 15320/17.

⁸ Dok. ERAC 1207/17.

⁹ Europos Komisija: *The economic rationale for public R&I funding and its impact* („Viešojo mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo ekonominis pagrindumas ir poveikis“), 2017.

¹⁰ Dok. 5271/18.

Žinių perdavimas siekiant kuo didesnio mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) poveikio

1. LAIKOSI NUOMONĖS, kad ES reikia visapusiškai panaudoti atitinkamas savo sukuriamas mokslo ir technologines žinias ir užtikrinti veiksmingesnį MTI projektų rezultatų perdavimą visuomenei ir pramonei, siekiant užtikrinti kuo didesnę investicijų MTI srityje poveikį ir toliau didinti bendrosios programos ES pridėtinę vertę; PABRĖŽIA, kaip svarbu remti fundamentinius mokslinius tyrimus ir skatinti bendrus MTI projektus ir inovacijas, visų pirma siekiant suteikti pagrindą naujiems sprendimams ir didinti inovacinę Europos galią, taip pat principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas inkrementines ir proveržio inovacijas ir mokslinius tyrimus, be kita ko, vykdomus MVĮ;
2. RAGINA Komisiją kitoje bendrojoje programoje sukurti stebėsenos ir vertinimo sistemą, kuria būtų sudarytos sąlygos stebėti pažangą siekiant poveikio programos lygmeniu trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiais; LAIKOSI NUOMONĖS, kad požiūris, skirtas sudaryti palankesnes sąlygas poveikiui ir inovacijoms užtikrinti, turėtų būti pritaikytas pagal kiekvienos priemonės ypatumus;
3. PRIPAŽIŖSTA, kad siekiant užtikrinti veiksmingą Europos mokslinių tyrimų erdvę ypač svarbus yra žinių judėjimas ir perdavimas. PABRĖŽIA žinių siekio skatinamų mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų svarbą novatoriško mokslo ir inovacijų kapitalo plėtojimui. ATKREIPIA DĖMESĮ į pagrindinį vaidmenį, kurį šiuo atžvilgiu atlieka Europos mokslinių tyrimų taryba, veikianti kaip tokių mokslinių tyrimų varomoji jėga, ir į programos „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“ įnašą į žinių judėjimą ir perdavimą Europos Sąjungoje; SKATINA Komisiją toliau stiprinti pastarąją priemonę, remiančią mokslo darbuotojų mokslinę kompetenciją ir žinių judėjimą Europos Sąjungoje;

4. PRAŠO valstybių narių dėti daugiau pastangų nagrinėti geriausios praktikos pavyzdžius žinių perdavimo srityje ir jais dalytis, pavyzdžiui, sudarant kuo daugiau galimybių inovacijų kūrėjams ir piliečiams naudotis nacionalinėmis ir regioninėmis MTI programomis ir skatinant akademinės bendruomenės ir įmonių bendradarbiavimą; PRIMENA, kad įmonių, įskaitant MVI, ir mokslinių tyrimų sąsajos yra labai svarbios norint juos taikyti ir įsisavinti rinkoje, ir paversti žinias naujais produktais bei paslaugomis, o mokslinių tyrimų ir mokymo bei inovacijų centrų visoje ES steigimas, plėtojimas ir tarpusavio susiejimas galėtų sustiprinti inovacijų ekosistemą; PRIMENA bazinių didelio poveikio technologijų, įskaitant IRT, indėlį didinant ES pramonės konkurencingumą ir siekiant ES pirmavimo;
5. RAGINA Komisiją skatinti, kad būtų taikomi jos 2008 m. Rekomendacijoje dėl intelektinės nuosavybės valdymo žinių perdavimo veikloje ir universitetų bei kitų viešųjų mokslinių tyrimų organizacijų praktikos kodekso ¹¹ išdėstyti principai ir priemonės, ir kartu su valstybėmis narėmis didinti informuotumą apie tas rekomendacijas, ir, jei tikslinga, pasiūlyti paskatų taikyti šią rekomendaciją, siekiant labiau padidinti MTI poveikį pasitelkiant žinių perdavimą; ir PRAŠO Komisijos ieškoti naujų sprendimų siekiant sukurti parodomosios ir bandomosios veiklos infrastruktūros tinklus visoje Europoje, kur bendrovės, visų pirma MVI, galėtų išbandyti savo naujausius išmaniuosius gaminius ir gamybos sistemas, siekiant veiksmingiau panaudoti naujas technologijas;
6. Prašo Komisijos, vadovaujantis Aukšto lygio darbo grupės ES mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikio didinimo klausimais rekomendacijomis ir Atvirojo mokslo įgūdžių darbo grupės ataskaita, ieškoti galimybių, kaip kita bendrąja programa būtų galima sustiprinti paramą įgūdžių ir kompetencijos plėtojimui ES finansuojamuose projektuose;

¹¹ http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/ip_recommendation_en.pdf

7. PRAŠO Komisijos reguliariai stebėti inovacinį potencialą ir skatinti politiką bei priemones BP projektų rezultatų panaudojimo srityje, pavyzdžiui, grupuojant papildomus rezultatus arba pasitelkiant iniciatyvą „Inovacijų radarą“; ir šiuo atžvilgiu RAGINA Komisiją parengti ir įgyvendinti sklaidos ir panaudojimo strategiją, siekiant labiau padidinti MTI projektų rezultatų prieinamumą bei naudojimą ir paspartinti jų potencialų įsisavinimą, susitarimuose dėl dotacijų ypač daug dėmesio skiriant nuostatoms dėl atvirosios prieigos ir nuostatoms dėl intelektualinės nuosavybės teisių, taip padidinant bendrą bendrųjų programų poveikį;

Atvirumas, sklaida ir mokslo darbuotojų judumas

8. PABRĖŽIA, kad siekiant didinti Europos konkurencingumą ir gerovę būtinau reikia užtikrinti didesnę mokslinių tyrimų rezultatų atvirumą ir sklaidą visuomenės labui, taigi, ir tai, kad rezultatus labiau įsisavintų Europos mokslo darbuotojai, inovacijų kūrėjai, mokslinių tyrimų organizacijos ir pramonės sektorius, visų pirma MVI, taip pat geresnes mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos sąlygas;
9. PALANKIAI VERTINA Komisijos darbą, kad būtų viešai prieinami MTI projektų duomenys ir rezultatai, pasitelkiant Europos atvirojo mokslo debesiją, programos „Horizontas 2020“ rezultatų portalą, CORDIS ir per oficialų Komisijos sukurtą MTI rezultatų ir duomenų, gaunamų projektuose, finansuojamuose pagal visas bendrąsias programas, sklaidos portalą;

10. PABRĖŽIA, kad svarbūs Europos konkurencingumo ir ekonomikos augimo didinimo veiksniai yra atvirosios prieigos prie viešai finansuojamų mokslinių tyrimų rezultatų, pavyzdžiui, atviros prieigos prie leidinių ir SPSPP ¹² mokslinių tyrimų duomenų užtikrinimas ir skatinimas, taip pat optimali žinių sklaida ir panaudojimas; PRIPAŽĮSTA švietimo ir mokymo visą gyvenimą vaidmenį, įskaitant tikslinių įgūdžių darbotvarkių sukūrimą, visų pirma susijusių su atvirąja prieiga, duomenų valdymu ir tvarkymu, taip pat intelektinės nuosavybės teisėmis; PRAŠO valstybių narių ir Komisijos skatinti ir įgyvendinti reikiamas mokymo ir paskatų sistemas bendrųjų programų dalyviams, mokslo darbuotojams ir inovacijų kūrėjams, kad jų rezultatus ir duomenis būtų galima naudoti ir pakartotinai panaudoti;
11. SKATINA mokslo darbuotojų karjeros planavimą, be kita ko, tarpvalstybinį ir tarpsektorinį judumą, kaip jų tęstinio profesinio tobulėjimo dalį ir kaip vieną iš svarbiausių jų vykdomo žinių skleidimo veiksmų; PRIPAŽĮSTA, kad atvirajam mokslui ir pasaulinei duomenų ekosistemai reikalingi nauji mokslo darbuotojų ir kitų duomenų naudotojų įgūdžiai, taip pat paskatos ir atlygis; RAGINA valstybės nares ir Komisiją remti žinių judėjimą įgyvendinant ir toliau didinant mokslo darbuotojų judumą bei mokymą, kartu užtikrinant tinkamą stebėseną, pasitelkiant programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmams“, Europos bendradarbiavimą mokslo ir technologijos srityje (COST), programą „ERASMUS+“ ir tokias iniciatyvas kaip EURAXESS, HRS4R ir RESAVER;

¹² SPSPP (angl. FAIR) duomenys: surandami, prieinami, sąveikūs ir pakartotinai panaudojami duomenys
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-data-mgt_en.pdf

Bendrosios sąlygos ir ES programų tarpusavio sinergija

12. PABRĖŽIA, jog svarbu, kad būtų užtikrinta atviroji prieiga prie mokslinių tyrimų rezultatų siekiant skatinti juos naudoti ir sudaryti galimybę inovacijų kūrėjams, mokslinių tyrimų įstaigoms ir įmonėms visose valstybėse narėse kurti naujoves; AKCENTUOJA, kad Europos, nacionalinės, regionų ir vietos administracijos gali turėti teigiamos įtakos didinamajam inovacijų poveikiui stiprindamos bendrąją rinką ir inovacijų vertės grandinę, skatindamos viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą ir greitesnės komercializacijos potencialą; ir rengdamos, kurdamos bei įgyvendindamos palankias bendrąsias sąlygas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, įskaitant tinkamas valstybės pagalbos taisykles ir inovacijoms palankų reglamentavimą, pavyzdžiui, pasitelkiant susitarimus dėl inovacijų ir inovacijų principo taikymą;
13. atsižvelgdama į tai, PABRĖŽIA, kad tinkamos pusiausvyros tarp intelektualinės nuosavybės teisių apsaugos ir žinių sklaidos užtikrinimas per atvirąją prieigą yra itin svarbus siekiant didinti žinių judėjimą;
14. PAKARTOJA, jog labai svarbu panaudoti „Horizonto 2020“ ir kitų atitinkamų ES programų, pavyzdžiui, Europos struktūrinių ir investicijų fondų (ESI fondų) ir „ERASMUS+“, sinergiją. Tokia sinergija gali sudaryti sąlygas tam, kad būtų kuriama atspari regionų ekonomika, skatinamas pažangiausių mokslinių tyrimų rezultatų integravimas į švietimo ir mokymo veiklą ir skatinamas žinių judėjimas bei panaudojimas, o galutinis tikslas būtų teigiamo šalutinio poveikio mokslinių tyrimų organizacijoms, universitetams, pramonei ir bendruomenėms visoje Europoje skatinimas;

15. todėl LAIKOSI NUOMONĖS, kaip nurodyta jos 2017 m. gruodžio mėn. išvadosė ¹³, kad reglamentai dėl BP ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų, taip pat kitos atitinkamos ES programos, privalo būti nuo pat pradžių projektuojami siekiant sinergijos, nuoseklumo, suderinamumo ir papildomumo tiek programų projektavimo, tiek jų įgyvendinimo lygmenimis, taip pat žymaus supaprastinimo ir didesnio panaudojamumo naudos gavėjams. Tai gali padėti skleisti informaciją apie paramą iš visų ES finansavimo šaltinių ir didinti jos poveikį;

Mokslinių tyrimų infrastruktūrų ilgalaikis tvarumas

16. LAIKOSI NUOMONĖS, kad mokslinių tyrimų infrastruktūroms tenka itin svarbus vaidmuo užtikrinant žinių plėtojimo pažangą ir judėjimą, skatinant mokslinę kompetenciją bei sudarant galimybes mokslo darbuotojams dalyvauti tarpvalstybinėje mokslinių tyrimų veikloje, ir AKCENTUOJA jų indėlį į aukštos kokybės duomenų kūrimą;
17. PRIPAŽIŪSTA teigiamą ESFRI vaidmenį skatinant pažangiausių mokslinių tyrimų infrastruktūrų plėtoją Europoje ir PABRĖŽIA, kad reikia toliau stiprinti bei konsoliduoti europinio masto mokslinių tyrimų infrastruktūrų spektrą siekiant užtikrinti jų ilgalaikį tvarumą;
18. PABRĖŽIA, jog svarbu dėti tolesnes pastangas ESFRI kontekste, kad būtų labiau suderinti priimami sprendimai dėl ESFRI mokslinių tyrimų infrastruktūrų kūrimo ir dalyvavimo jose, visų pirma keičiantis patirtimi nacionalinių veiksmų gairių procedūrų ir atitinkamos praktikos, susijusios su nacionalinių biudžetų eilutėmis, klausimais;

¹³2017 m. gruodžio 1 d. išvados „Nuo programos „Horizontas 2020“ tarpinio vertinimo link devintosios bendrosios programos“ (dok. 15320/17).

19. PABRĖŽIA žmogiškųjų išteklių ir mokymo įgūdžių svarbą, kadangi jie yra itin svarbūs mokslinių tyrimų infrastruktūrų sėkmės veiksniai, ir PRIPAŽĮSTA, kad mokslinių tyrimų infrastruktūroms reikia stiprinti į paslaugas orientuotą požiūrį; PRAŠO valstybių narių ir Komisijos ESFRI kontekste parengti bendrą požiūrį dėl jų veiklos rezultatų stebėsenos ir PRAŠO europinio masto mokslinių tyrimų infrastruktūrų savanoriškai integruoti jį į savo valdymą ir išnagrinėti galimybes remti tai naudojant pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius;
20. PABRĖŽIA, jog svarbu veiksmingai panaudoti Europos struktūrinių ir investicijų fondų ir Europos strateginių investicijų fondų lėšas siekiant remti europinio masto mokslinių tyrimų infrastruktūrų plėtojimą, kad Europos Sąjungoje būtų pašalintas MTI disbalansas. Atsižvelgdama į tai, PRAŠO valstybių narių ir Komisijos išnagrinėti galimybes nuosekliau panaudoti šias programas ir plėtoti bendrai finansuojamą tarpvalstybinę MTI veiklą siekiant visų pirma remti europinio masto mokslinių tyrimų infrastruktūrų kūrimą ir veikimą ankstyvajame etape, įskaitant jų pradėjimą naudoti ¹⁴;
21. RAGINA Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti naujas priemones, kad europinio masto mokslinių tyrimų infrastruktūros būtų plačiau prieinamos ir įperkamos, remiantis Europos chartija dėl galimybės naudotis mokslinių tyrimų infrastruktūromis, tokiu būdu plėtojant bendrą skaidrią prieigos politiką, be kita ko, mokslo darbuotojų mokymo ir įgūdžių tobulinimo tikslais, ir nustatyti tarpvalstybinės prieigos sistemas, pavyzdžiui, bendro finansavimo pagrindu.
-

¹⁴ Procesas, kurio metu bandoma įranga, infrastruktūra ar įrenginys (kurie įrengti arba baigti ar beveik baigti įrengti) siekiant patikrinti, ar jie veikia laikantis projekte numatytų tikslų ar specifikacijų.